

The Holy See

SANTA MESSA PER I PELLEGRINI POLACCHI

OMELIA DI GIOVANNI PAOLO II

Solennità di Maria, Regina della Polonia - Martedì, 3 maggio 1988

WDNIU 3 MAJA Kościół w Polsce w czytaniach godzin brewiarzowych przypomina nam Sluby króla Jana Kazimierza, złożone w dniu 2 kwietnia 1656 roku w katedrze lwowskiej. Oto niektóre fragmenty tekstu: "Wielka Boga Człowieka Matko, Najświętsza Dziewico. Ja, Jan Kazimierz, za zmiłowaniem Syna Twojego, Króla królów, a Pana mojego i Twoim miłosierdziem król, do Najświętszych stóp Twoich przypadszy, Ciebie dziś za Patronkę moją i za Królową państw moich obieram. Tak samego siebie, jak i moje Królestwo polskie, księstwo litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, inflanckie, smoleńskie, czernichowskie oraz wojsko obu narodów i wszystkie moje ludy Twojej osobliwej opiece i obronie polecam, Twej pomocy i zlitowaniu w tym klęsk pełnym i opłakany Królestwa mojego stanie przeciw nieprzyjaciołom Rzymskiego Kościoła pokornie przyzywam".

Wiemy wszyscy, że słowa te wypowiedziane były w kontekście tak zwanego "Potopu", wiemy, że były one wypowiedziane kilka miesięcy po obronie Jasnej Góry. W dalszym ciągu oddając Matce Najświętszej jako Królowej Polski swoje państwo, ojczyznę naszą i naszych pobratymców, Rzeczpospoliłą wielu narodów, Jan Kazimierz podejmuje różne zobowiązania natury religijnej a także natury społeczno-moralnej. Szczególnie znamienne są te słowa ze Slubów Jana Kazimierza: "Skoro zaś z wielką serca mego żałością wyraźnie widzę, że za jęki i ucisk kmieci spadły w tym siedmioletniu na Królestwo moje z rąk Syna Twojego, sprawiedliwego Sędziego, plagi: powietrza, wojny i innych nieszczęść, przyrzekam ponadto ślubuję że po nastaniu pokoju wraz ze wszystkimi stanami wszelkich będę używał środków, aby lud Królestwa mego od niesprawiedliwych ciężarów i ucisków wyzwolić".

Jest to dokument niesłychanie ważny w dziejach Kościoła, w dziejach naszego narodu. Te dwa wątki, dzieje Kościoła i dzieje narodu, które od początku, od Chrztu Polski, od zjazdu

gnieźnieńskiego (rok tysięczny) stale się z sobą na różne sposoby łączyły, tutaj raz jeszcze ukazały się jako głęboko ze sobą zespolone. To zespolenie ma swoje głębokie uzasadnienie zarówno w naturze życia społecznego, jak też w posłannictwie Kościoła. Do posłannictwa Kościoła należy bowiem głosić prawo ładu, głosić ład w różnych dziedzinach i w różnych zakresach życia ludzkiego. Prawo moralne również w dziedzinie społecznej, w dziedzinie życia społecznego. Właśnie Sluby Jana Kazimierza są wyrazem tej świadomości od strony człowieka, który sprawował władzę polityczną w ówczesnym państwie. Są wyrazem tej świadomości, że porządek polityczno-społeczny, można by powiedzieć więcej jeszcze: politycznospołeczno-ekonomiczny, nie może się kształtować bez pełnego respektowania zasad moralności, zasad moralności społecznej. Są więc Sluby Jana Kazimierza równocześnie ogromnie ważnym ogniwem w historii nauki społecznej Kościoła, w naszej rodzimej historii i nie tylko naszej rodzimej, w powszechnej historii nauki społecznej Kościoła.

Dzisiaj, w dniu 3 maja, w którym Kościół czci Królową Polski, Bogarodnicę nawiązując do Slubów Jana Kazimierza, równocześnie nasz naród przypomina inne, bardzo doniosłe wydarzenie w swoich dziejach, wydarzenie doniosłe, wydarzenie równocześnie dramatyczne, ponieważ Konstytucja 3 Maja, jak wiadomo, była wielkim zrywem w kierunku odnowy społecznej i politycznej Rzeczypospolitej, z tym tylko, że ten wielki zryw przyszedł w momencie agonii społeczeństwa i został zniszczony w znacznej mierze rękami wrogów, ale także i rękami zaślepionych rodaków. Dzisiejszy dzień, święto Królowej Polski, nie tylko jest upamiętnieniem tych doniosłych aktów i wydarzeń z dziejów Kościoła i narodu, z dziejów narodu i Kościoła, który w nim spełniał i nadal spełnia swoją posługę, swoje posłannictwo. Dzisiejszy dzień zasługuje także na to, ażeby rokrocznie był odczytywany w kontekście bieżących wydarzeń. Jeżeli tu się spotykamy przy tym ołtarzu, to tak właśnie pragniemy odczytać wymowę liturgiczną, wymowę historyczną tego dnia i w tym kierunku skoncentrować nasze modlitwy, w dalszym ciągu bowiem sprawa suwerenności, czyli niepodległości naszej ojczyzny, pozostaje najgłębiej swoimi korzeniami związana z inną sprawą, ze sprawą suwerenności społeczeństwa, narodu w tym współczesnym państwie polskim. Niejednokrotnie podczas moich podróży, pielgrzymek do ojczyzny, także podczas tej ostatniej, mówiłem o tym w słowach zupełnie jednoznacznych: tylkowóczas można mówić o suwerenności, niepodległości narodu, kiedy w tym narodzie naród jest suwerenny, jest niepodległy, kiedy o wszystkich sprawach swojego życia wspólnego on sam może stanowić i faktycznie stanowi. Tak więc znajdujemy tutaj ciągłość, ciągłość historyczną, ciągłość, chociaż zmieniają się czasy, uwarunkowania dziejowe, sytuacje, to jednak te zasady zachowują swoją tożsamość; są to po prostu prawa Boże, prawa Boże wpisane w serce człowieka, w naturę ludzką. Od zachowania tych Bożych praw zależy dobro człowieka, nade wszystko dobro wieczne, zbawienie jego duszy. Jan Kazimierz, jak czytamy, jak słyszymy w jego Slubach, jest w pełni świadom tej perspektywy ostatecznej swojej odpowiedzialności jako władca narodu; ale zależy od tego także dobro człowieka w wymiarze doczesnym, jeżeli chodzi o jego egzystencję osobistą, osobową, wspólnotową, społeczną, społecznogospodarczą, państwową, polityczną - to wszystko jest powiązane. Dlatego dzisiaj tutaj zgromadzeni w Bazylice św. Piotra na wspólnej modlitwie, na uczestnictwie w Eucharystii, w uroczystość Maryi Królowej Polski nie przestajemy prosić Ją, tak

jak niegdyś prosił król Jan Kazimierz, a potem w ślad za nim całe pokolenia naszych przodków, w bardzo trudnych niekiedy czasach, w trudnych okresach. Nie przestajemy prosić Ją, ażeby ten ład moralny, ład sprawiedliwości społecznej rozwijał się i dojrzewał w naszym społeczeństwie, które z pokorą chlubi się tym, że Maryja jest jego Królową. “Z dawna Polski tyś Królową, Maryjo . . .”.

© Copyright 1988 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana